

Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7 szkoły podstawowej

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Oblicza miłości	<ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela opisuje obraz prostym słownictwem podaje nazwy barw użytych przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego bohaterowie przedstawieni na obrazie mają zasłonięte twarze 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje skojarzenia związane z obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoją opinię na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi temat miłości
3. Twórca i jego czasy – Antoine de Saint-Exupéry	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze elementy biografii Antoine’a de Saint-Exupéry’ego umiejscawia powstanie <i>Małego Księcia</i> w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje twórczość Antoine’a de Saint-Exupéry’ego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy autobiograficzne w książce 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat specyfiki <i>Małego Księcia</i> jako książki dla każdego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat wydarzeń historycznych współczesnych autorowi
4., 5., 6., 7., 8. Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść utworu wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wydarzenia w punktach określa rodzaj literacki utworu wyjaśnia znaczenie terminu <i>przypowieść</i> charakteryzuje tytułowego bohatera charakteryzuje mieszkańców danych planet wskazuje przyczyny wyruszenia <i>Małego Księcia</i> w podróż 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wewnętrzną przemianę pilota wskazuje w utworze cechy przypowieści omawia relację pomiędzy <i>Małym Księciem</i> a różą wyjaśnia symbolikę danych mieszkańców planet interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze interpretuje decyzję <i>Małego Księcia</i> o odejściu wypowiada się na temat narracji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> odnosi zachowania mieszkańców danych planet do świata dorosłych omawia symbolikę podróży w odniesieniu do utworu oraz w sensie ogólnym wypowiada się na temat relacji międzyludzkich w odniesieniu do utworu wypowiada się na temat znaczenia dzieciństwa w odniesieniu do utworu 	<ul style="list-style-type: none"> podjmuje dyskusję na temat obecności zachowań przedstawionych w utworze w świecie współczesnym omawia sposób przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury porównuje utwór z jego ekranizacją
9. Miłość i śmierć	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść wiersza wskazuje podmiot liryczny w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję zwrotów do adresata określa rodzaj literacki 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje znaczenie wiersza wyjaśnia sens puenty 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sprzeczności zaprezentowanych 	<ul style="list-style-type: none"> podjmuje dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością

		utworu	utworu	w utworze	
10. To też miłość	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów • przyporządkowuje tekst do właściwego rodzaju literackiego i uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji • charakteryzuje główną bohaterkę • wskazuje w utworze cechy literatury fantastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję elementów fantastycznych dla wymowy danych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie danych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat skutków zetknięcia z cierpieniem • wypowiada się na temat różnych rodzajów miłości, wskazując przykłady z wybranych tekstów kultury
11. Twórca i jego czasy – Juliusz Słowacki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze elementy biografii Juliusza Słowackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy epoki romantyzmu • umiejscawia romantyzm w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Juliusza Słowackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje powiązania pomiędzy twórczością Juliusza Słowackiego a światopoglądem epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje obraz Friedricha pod kątem cech romantycznych
12., 13., 14., 15., 16. Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść dramatu • określa czas i miejsce zdarzeń • dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy dramatu • zapisuje w punktach historię zbrodni Balladyny • charakteryzuje Balladynę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję świata fantastycznego w utworze • opisuje ewolucję Balladyny • opisuje scenę sądu i śmierci tytułowej bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega tragizm tytułowej bohaterki • wyjaśnia symboliczne znaczenie korony Popielów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wskazany plakat teatralny • formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice
17. Prawdziwa miłość	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj literacki fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narracji fragmentów utworu • wypowiada się na temat uczucia łączącego bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia emocje bohaterów • interpretuje tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób, w jaki bohaterowie mówią o chorobie 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat opłacalności emocjonalnego angażowania się, w sytuacji gdy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
18. Jak budować akapity i skomponować tekst	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej • wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu • z pomocą nauczyciela organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje plan wypowiedzi argumentacyjnej • porządkuje podaną wypowiedź • tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności 	<ul style="list-style-type: none"> • koryguje dane wypracowanie • tworzy wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	
19. Jak uzasadniać swoje	<ul style="list-style-type: none"> • w podanym tekście wskazuje tezę, 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady do argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź o wnikliwej 	

zdanie	argumenty i przykłady			i konsekwentnej argumentacji, popartą trafnymi przykładami	
20., 21. Teatr	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu z podręcznika tworzy notatkę o teatrze starożytnej Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu omawia specyfikę teatru elżbietańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem omawia specyfikę teatru współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie wyjaśnia znaczenie terminu <i>przedstawienie awangardowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wybrane przedstawienie teatralne pisze recenzję przedstawienia teatralnego
22. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera</i> dokonuje podziału wyrazu na głoski wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję głóski <i>i</i> w podanych wyrazach zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią na ogół poprawnie wymawia wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje poprawnego podziału wyrazu poprawnie wymawia wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> koryguje błędną wymowę wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> układa zdania ćwiczące wymowę
23. Upodobnienia i uproszczenia fonetyczne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych 	<ul style="list-style-type: none"> koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę 	
24. Kiedy pisać <i>ą</i> oraz <i>ę</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>samogłoski nosowe</i> referuje zasady pisowni samogłosek <i>ą</i> i <i>ę</i> w zakończeniach wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczynę problemu z zapisem samogłosek <i>ą</i> i <i>ę</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady wyrazów kończących się na <i>ą</i> i <i>ę</i> wskazuje słowa, w których <i>ą</i> wymienia się na <i>ę</i> oraz <i>ę</i> na <i>ą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie stosuje zasady pisowni <i>ą</i> i <i>ę</i> w wypowiedzi pisemnej 	

<p>25. Podsumowanie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>paradoks, ironia, tragedia, akapit, argument, przykład, wypowiedź argumentacyjna, kompozycja, wewnętrzna spójność, głoska, samogłoska, spółgłoska, upodobnienia i uproszczenia fonetyczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
<p>27. Pochwała życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, co zostało przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podział obrazu na części tematyczne • opisuje postacie przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kolorystykę dzieła • przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat wyjątkowego charakteru dzieła Renoira 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrany obraz impresjonistyczny
<p>28. Twórca i jego czasy – Jan Kochanowski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego • umiejscawia renesans w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>renesans, humanizm</i> • charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje charakterystyczne cechy renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek twórczości Jana Kochanowskiego ze światopoglądem epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy renesansowe na obrazie Mantegny
<p>29. Przepis na szczęście (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fraszek • wskazuje podmiot liryczny we fraszkach • wskazuje adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> • wskazuje archaizmy w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fraszka, apostrofa, archaizm</i> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w każdej z fraszek • wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • wskazuje kontekst biograficzny we fraszce <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia renesansowy charakter fraszek 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
<p>30. Na scenie życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fraszek • wskazuje archaizmy w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, archaizm</i> • przedstawia obraz młodości zawarty 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję powtórzenia na początku fraszki <i>O żywocie ludzkim</i> • omawia funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia refleksję o człowieku zawartą we fraszce <i>O żywocie ludzkim</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat aktualności fraszki <i>Na młodość</i>

		<p>w utworze <i>Na młodość</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów 	<p>użytych w utworach</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału podanych fraszek na fraszki filozoficzne i fraszki obyczajowe 		
<p>31. Sztuka życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu • wskazuje adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieśń, cnota, pytanie retoryczne</i> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postawę życiową, do której przekonuje podmiot liryczny • omawia funkcję zdań rozkazujących w pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje ostatnie zdanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat cech, którymi należy się wykazać w celu osiągnięcia „dobrej sławy”
<p>32. Radość życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieśń, rym gramatyczny, apostrofa, personifikacja</i> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje metafory zawarte w wierszu • omawia funkcję apostrofy pojawiającej się w ostatniej strofie wiersza • omawia funkcję personifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
<p>33. Szczęście poety</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Skamander, metafora, słowa potoczne, optymizm</i> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje sformułowania, które wiążą się z radością życia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny • interpretuje metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
<p>34. Być szczęśliwym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • dokonuje podziału wiersza na części tematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny • interpretuje tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej • omawia postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat życia i twórczości Czesława Miłosza
<p>35. Chwytaj dzień</p>	<ul style="list-style-type: none"> • referuje fragment powieści • omawia świat przedstawiony danego fragmentu utworu • określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>carpe diem, sentencja</i> • charakteryzuje bohaterów występujących w danym fragmencie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób zacytowany na lekcji wiersz łączy się z łacińską sentencją • opisuje przeżycia wewnętrzne wybranego uczestnika lekcji • określa typ narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie prowadzonej przez nauczyciela lekcji • wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu • omawia rolę, jaką odegrał Keating w życiu uczniów • wypowiada się na temat sposobów

		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje nastroje uczniów po wejściu do klasy 	występującej w danym fragmencie		osiągania szczęścia
36. Odważnym szczęście sprzyja	<ul style="list-style-type: none"> • referuje fragment powieści • określa przynależność fragmentu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje każdą z bohaterek • wyjaśnia przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami • przytacza argumenty wysuwane przez bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł utworu • omawia argumentację bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy pracę pisemną związaną z tematem lekcji
37. Wiedzieć, czego się chce	<ul style="list-style-type: none"> • referuje fragment powieści • określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sumo</i>, <i>motto</i> • określa typ narracji występującej w danym fragmencie utworu • charakteryzuje bohaterów danego fragmentu utworu • dokonuje podziału treści na części ze względu na poruszane problemy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie słów: <i>Widzę w tobie grubego gościa</i> • wycisza cechy, które wskazują na to, że Shomintsu jest dobrym trenerem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie mądrości życiowej przekazanej przez trenera 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze opowiadanie, którego mottem są słowa: <i>Celem nie jest koniec drogi, tylko posuwanie się naprzód</i>
38., 39. Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis sytuacji</i>, <i>opis przeżyć wewnętrznych</i>, <i>opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • redaguje opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne • przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne 	
40. Akcent wyrazowy	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca 	
41. Kiedy pisać <i>i</i> , a kiedy <i>j</i>	<ul style="list-style-type: none"> • referuje zasady pisowni wyrazów, w których litera <i>i</i> oznacza spółgłoskę <i>j</i> • referuje zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni <i>i</i> i <i>j</i> w podanych wyrazach • na ogół poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje zasady pisowni <i>i</i> i <i>j</i> w podanych wyrazach • poprawnie stosuje zasady pisowni 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny tekst, wykorzystując w nim wyrazy z zakończeniami <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> 	

	pisowni zakończeń <i>-i, -ji</i> oraz <i>-ii</i>	stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i, -ji</i> oraz <i>-ii</i> w podanych wyrazach	zakończeń <i>-i, -ji</i> oraz <i>-ii</i> w podanych wyrazach		
42. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • posługuje się terminami i pojęciami: <i>fraszka, archaizm, pieśń, wiersz sylabiczny, rymy gramatyczne, opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki, akcent wyrazowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
44. Charaktery	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plan pierwszy, plan drugi, tło, portret</i> • opisuje, co przedstawia obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia Napoleona 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy Napoleona podkreślone na portrecie 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wymowę obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • przybliży sylwetkę Napoleona • wyjaśnia znaczenie napisów znajdujących się na obrazie i analizuje ich znaczenie w kontekście wymowy obrazu
45. Twórca i jego czasy – Ignacy Krasicki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • umiejscawia epokę oświecenia w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy charakterystyczne oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek twórczości Ignacego Krasickiego ze światopoglądem epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Jana Matejki
46. W krzywym zwierciadle (Ignacy Krasicki – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>satyra</i> • relacjonuje treść satyry • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje szlachcica oraz jego żonę 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problem poruszony w satyrze • omawia związek satyry ze światopoglądem epoki • wskazuje na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję nad celowością ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
47. Twórca i jego czasy – Aleksander Fredro	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Aleksandra Fredry • umiejscawia epokę romantyzmu w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>romantyzm, komedia</i> • charakteryzuje twórczość Aleksandra Fredry 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość Aleksandra Fredry na tle epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia genezę <i>Zemsty</i>

<p>48., 49., 50., 51. Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść dramatu • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • określa czas i miejsce akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto</i> • wskazuje cechy gatunkowe utworu • dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • charakteryzuje bohaterów utworu • wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu • podaje przykłady różnych rodzajów komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega komizm charakterów, komizm sytuacyjny i komizm słowny w dramacie • wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów • interpretuje tytuł dramatu • wyjaśnia sens motto 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje scenę oświadczyn Papkina pod względem stosowności stylu do sytuacji • analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury • wskazuje w dramacie elementy kultury sarmackiej • porównuje treść dramatu z ekranizacją Andrzeja Wajdy
<p>52. Silny charakter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • interpretuje słowa bohatera: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób przedstawienia rekinów 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sentencji: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> i odnosi ją do wybranych tekstów kultury
<p>53. Przejdź próbę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • relacjonuje treść wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bohater wywiadu definiuje ból • opisuje powód założenia fundacji i jej cele • wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice między dzieciństwem a dorosłością według Jana Meli 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze charakterystykę Jana Meli 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać rzeczywistą lub fikcyjną, która musiała zmagać się z przeciwnościami losu

<p>54. Panować nad życiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia świat przedstawiony • wskazuje problem, z którym musi się zmierzyć bohaterka fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję narracji pierwszoosobowej we fragmentach • wypowiada się na temat relacji pomiędzy bohaterką a doktorem 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje słowa bohaterki mówiące o tym, że największym jej przeciwnikiem jest ona sama 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na wybranych przykładach z tekstów kultury, co to oznacza sformułowanie <i>przejąć kontrolę nad własnym życiem</i>
<p>55. Na przekór stereotypom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danego fragmentu • określa czas i miejsce akcji fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu narracji • charakteryzuje bohaterów • wskazuje, co zaskoczyło Kubę podczas spotkania z Magdą • przedstawia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Kuba zainteresował się niepełnosprawną koleżanką • wyjaśnia, w jakim celu Magda posługuje się ironią • wyjaśnia sens tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby • omawia przyczyny wzajemnego dystansu pomiędzy osobami pełno- i niepełnosprawnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sposobu postępowania wobec osób niepełnosprawnych • przedstawia tekst kultury podejmujący temat osób niepełnosprawnych
<p>56. Czarny charakter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czarny charakter, komiks, wyraz dźwiękonaśladowczy</i> • relacjonuje treść komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu prezentacji Lorda Vadera w podanym fragmencie komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury • przedstawia swoją opinię na temat komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia fabułę <i>Gwiezdnych wojen</i> • omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie
<p>57. Charakterystyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> • wskazuje elementy składające się na charakterystykę 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
<p>58., 59. Malarstwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia etapy rozwoju malarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najważniejsze cechy malarstwa na poszczególnych etapach • rozróżnia najważniejsze typy dzieł malarskich ze względu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy języka malarstwa na wybranym dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada opinię na temat sztuki abstrakcyjnej • przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty • tworzy pisemną recenzję wybranego

		na temat			dzieła sztuki
60. Czasownik – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> • wymienia, przez co odmienia się czasownik • odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa formy gramatyczne czasownika • uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na <i>-no, -to</i> • przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu • sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym • odmienia czasowniki kłopotliwe
61. Strony czynna i bierna czasownika	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> • przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie • odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich • wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej • odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte 	<ul style="list-style-type: none"> • używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym 	
62. Imiesłowy – nietypowe formy czasownika	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia klasyfikację imiesłowów • wskazuje imiesłowy w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy imiesłowy od podanych czasowników • odmienia imiesłowy przymiotnikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami • przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów • redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłowów 	
63. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami • tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z użyciem imiesłowów z przeczeniem <i>nie</i> 	

<p>64. Podsumowanie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>charakterystyka, karykatura, komiks, strona czynna czasownika, strona bierna czasownika, aspekt, formy osobowe czasownika, formy nieosobowe czasownika, imiesłowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
<p>66. Ojczyzna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pierwszy plan, drugi plan, symbol, ciepła paleta barw</i> • opisuje obraz, uwzględniając podział na plany 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie czasu, w jakim powstał obraz Jacka Malczewskiego <i>Ojczyzna</i>, dla jego wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbolikę kajdan przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wpływ barw na wymowę obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podobny sposób przedstawiania ojczyzny w innych tekstach kultury
<p>67. Twórca i jego czasy – Adam Mickiewicz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza • umiejscawia epokę romantyzmu w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>romantyzm</i> • wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek pomiędzy twórczością Adama Mickiewicza a ideami epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wskazane obrazy pod kątem ich związku z epoką
<p>68. Poświęcić się dla ojczyzny (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>powstanie narodowyzwolenicze</i> • relacjonuje treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje bohaterkę wiersza Adama Mickiewicza <i>Śmierć Pułkownika</i> • wymienia wartości istotne dla bohaterki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>romantyczna legenda bohatera</i> • interpretuje ostatnią strofę utworu • omawia funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat klimatu dominującego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
<p>69., 70. Walczyć za ojczyznę (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść utworu Adama Mickiewicza <i>Reduta Ordon</i> • określa rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora • wskazuje przykłady animizacji • wskazuje wyrazy dźwiękonaśladowcze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia wydarzeń • porównuje sposób przedstawienia napastników i obrońców • omawia sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie <i>Reduty Ordon</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sylwetkę Juliana Konstantego Ordon na podstawie dowolnych źródeł

			<p>przedstawienia cara</p> <ul style="list-style-type: none"> •określa funkcję animizacji • określa funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze 		
<p>71. Tęsknota za ojczyzną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>hierarchia wartości, neologizm</i> • wypowiada się na temat adresata lirycznego • nazywa uczucia podmiotu lirycznego • opisuje kraj przedstawiony przez podmiot liryczny •wskazuje w wierszu neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • omawia funkcję neologizmów w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat hierarchii ważności podmiotu lirycznego • analizuje sposób osiągnięcia nostalgicznego nastroju wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Józefa Chełmońskiego <i>Bociany</i>
<p>72. Twórca i jego czasy – Henryk Sienkiewicz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza •umiejscawia epokę pozytywizmu w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie hasła: <i>dla pokrzepienia serc</i> • charakteryzuje twórczość Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pozytywizm, emigracja</i> • wskazuje cechy charakterystyczne pozytywizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia genezę <i>Latarnika</i> • wypowiada się na temat wyjątkowości twórczości Henryka Sienkiewicza na tle epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia hasło <i>dla pokrzepienia serc</i> w kontekście twórczości Henryka Sienkiewicza
<p>73., 74. Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i> (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść noweli • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia świat przedstawiony noweli • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol</i> • charakteryzuje głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przemianę głównego bohatera • omawia przyczyny tułaczki Skawińskiego, także te niewyrażone bezpośrednio • omawia sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • interpretuje symbolikę latarni morskiej • formułuje przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omawia kontekst historyczny noweli
<p>75. Wielokulturowość</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>stereotyp, dwukulturowość,</i> •relacjonuje treść artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia zaprezentowane w tekście stereotypy dotyczące Polski i Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zjawisko społeczne opisane przez autorkę 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Polski wyłaniający się z przywołanych w tekście wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat stereotypów dotyczących Polski i Polaków

76. Mała ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna</i> • przedstawia obraz ojczyzny wyłaniający się z wiersza • wskazuje cechy wiersza wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję środków stylistycznych zawartych w wierszu • omawia język wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny” 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje mapę myśli dotyczącą ojczyzny • tworzy samodzielną wypowiedź pisemną pt. „Moja mała ojczyzna”
77. Odnaleźć swoje korzenie	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora • opisuje świat przedstawiony • wypowiada się na temat roli opowieści w życiu narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relację pomiędzy narratorem a światem przedstawionym • interpretuje gest kobiet z plemienia Kinte wobec przybysza • interpretuje tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje relacje pomiędzy głównym bohaterem a utraconą ojczyzną 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sensu poszukiwania własnych korzeni • wypowiada się na temat kontekstu historycznego danych fragmentów
78. Opuścić ojczyznę	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fantastyka, symbol</i> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia świat przedstawiony we fragmentach utworu • wypowiada się na temat bohaterów występujących w danych fragmentach • wskazuje cechy świadczące o tym, że podany fragment nie należy do literatury realistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbolikę pierścienia • omawia rozważania Froda dotyczące domu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbolikę podróży Froda • przedstawia własne refleksje na temat postrzegania domu z perspektywy podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia inne, znane sobie teksty kultury należące do fantastyki (literatura, film, komiks) • wskazuje różnice pomiędzy fantastyką a science fiction • przedstawia swoje zdanie na temat fantastyki
79., 80. Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, argument, wnioski</i> • wymienia etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje tezę i argumenty w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście argumenty nierzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przekonującą argumentację do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia wypowiedź argumentacyjną od takiej, która wskazuje jedynie związek przyczynowo-skutkowy
81. Rzeźba	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia etapy rozwoju rzeźby 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach • rozróżnia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy języka rzeźby na wybranym dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej • przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty

		najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat			• tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
82. Zdanie złożone – przypomnienie wiadomości	• wskazuje zdania złożone	• odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie • wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędne • podaje nazwy rodzajów zdań złożonych	• przyporządkowuje wykresy do zdań	• sporządza wykresy zdań złożonych	
83., 84. Rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	• wymienia rodzaje zdań złożonych • wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie	• wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy • przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu • wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania • wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania	• sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie • przyporządkowuje zdania podrzędne stosownie do podanego wykresu	•sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych	
85. Przecinek w zdaniu złożonym	• wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych	•wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków	• formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach	• przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach	
86. Podsumowanie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>wypowiedź argumentacyjna, neologizm, nowela, opowiadanie, wiersz</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>biały, wiersz wolny, fantastyka, zdania złożone współrzędnie, zdania złożone podrzędnie</i>				
88. Wyobraźnia	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, fantastyka, paleta barw</i> • określa temat dzieła • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję palety barw zastosowanej przez malarza • interpretuje tytuł dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie kształtu znajdującego się w centrum obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wybranych źródeł wyjaśnia znaczenie terminu <i>surrealizm</i>
89. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia podróże odbyte przez Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ballada, manifest, egzotyka, orient, romantyzm</i> • omawia znaczenie podróży na Krym dla poety 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat znaczenia podróży dla romantyków 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał przełomowy charakter <i>Ballad i romansów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Juliusza Kossaka <i>Adam Mickiewicz z Sadykiem Paszą w Turcji</i>
90. Wyobraźnia ludowa (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść ballady <i>Świtezianka</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> •wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne utworu •wskazuje punkt kulminacyjny • charakteryzuje bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stosunek narratora do opowiadanych zdarzeń • objaśnia sens nauki moralnej sformułowanej w utworze • wskazuje cechy gatunkowe utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat nauki moralnej wyrażonej w balladzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy estetyki romantycznej na obrazie Johna Williama Waterhouse'a <i>Pani z Shalott</i>
91. Natura i wyobraźnia (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>sonet</i> • relacjonuje treść wiersza <i>Stępy akermzańskie</i> • ustala przynależność utworu do rodzaju literackiego • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • dokonuje podziału utworu na dwie części • wskazuje zastosowane środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • omawia sposób przedstawienia ciszy w końcówce utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany • interpretuje puentę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia natury w wybranym tekście kultury
92. Strach i wyobraźnia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>punkt</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora danych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje pomiędzy bohaterami 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób tworzenia atmosfery 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki filmowe przydatne do

	<p><i>kulminacyjny, nastrój grozy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu 	<p>fragmentów utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów danych fragmentów • wskazuje punkt kulminacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wydarzenia symboliczne zawarte w danych fragmentach 	grozy	<p>przedstawienia atmosfery danych fragmentów</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób tworzenia atmosfery grozy w wybranym tekście kultury popularnej
<p>93. Na skrzydłach wyobraźni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sonet, personifikacja</i> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala przynależność gatunkową wiersza • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • wyjaśnia metaforyczny sens ostatniej strofy wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przesłanie utworu • wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych, w których znajduje się słowo <i>skrzydła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje konteksty i nawiązania
<p>94. Baśniowa wyobraźnia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść utworu • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>puenta, neologizm, symbol</i> • charakteryzuje bohaterów utworu • omawia kompozycję utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój utworu • omawia funkcję neologizmów zastosowanych w wierszu • interpretuje symbolikę Dusiołka 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie puenty podejmuje rozważania na temat pochodzenia zła w świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat popularności baśni
<p>95. Życ w świecie wyobraźni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce akcji • charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje między bohaterkami • wypowiada się na temat reakcji narratorki na przyjaźń Liliany z Kasią • omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje ostatnią wypowiedź bohaterki • wskazuje wady i zalety życia w świecie wyobraźni 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat ludzkiej potrzeby fantazjowania • interpretuje obraz Salvadora Dalego <i>Miraż</i>
<p>96., 97. Rozprawka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty</i> • referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty do podanego zagadnienia • tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę w której: <ul style="list-style-type: none"> - zawarta została właściwa teza bądź hipoteza - argumentacja jest przekonująca i konsekwentna - przedstawiona została własna opinia dotycząca danego tematu, ujawniająca 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentację na temat wybranej subkultury • wyjaśnia znaczenie terminu <i>kontrkultura</i> i podaje przykłady

				szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego	
98. Grafika	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju grafiki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze cechy grafiki na poszczególnych etapach odróżnia grafikę artystyczną od grafiki użytkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i opisuje najważniejsze techniki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty grafika tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
99. Wypowiedzenie wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne</i> dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	
100. Mowa niezależna i zależna	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną 	<ul style="list-style-type: none"> w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie 	
101. Zasady cytowania cudzych tekstów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady cytowania cudzych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>cytat, prawo autorskie, plagiat, źródło, przypis bibliograficzny</i> stosuje odpowiednie słownictwo przy wprowadzaniu cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przypis bibliograficzny wplata cytaty w wypowiedź, stosując odpowiednie zwroty wprowadzające i znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje bibliografię dotyczącą podanego tematu 	
102. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie posługuje się terminami i pojęciami: 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, porównuje i podsumowuje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	rozprawka, ballada, sonet, mowa niezależna, mowa zależna, cytat, przypis bibliograficzny				
104. Dobro i zło	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, co dzieje się na obrazie Caravaggia <i>Powołanie św. Mateusza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, źródło światła</i> • wskazuje głównych bohaterów obrazu • wypowiada się na temat strojów bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje gesty bohaterów obrazu • omawia rolę światła na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontekst biblijny • interpretuje wymowę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia inny wybrany obraz Caravaggia
105. Twórca i jego czasy – Charles Dickens	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Charlesa Dickensa • umiejscawia epokę wiktoriańską w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Charlesa Dickensa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy charakterystyczne epoki wiktoriańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek pomiędzy twórczością Charlesa Dickensa a problemami epoki 	
106., 107., 108., 109. Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść utworu • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ironia, symbol, problemy społeczne, realizm, fantastyka</i> • podaje nazwę rodzaju narracji • omawia świat przedstawiony utworu • charakteryzuje głównego bohatera • wskazuje elementy fantastyczne w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stosunek narratora do bohatera • omawia sposób przedstawienia duchów • nazywa emocje towarzyszące Scrooge'owi w czasie podróży w czasie i przestrzeni • wyjaśnia, na czym polega wewnętrzna przemiana bohatera • określa funkcję elementów fantastycznych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat symbolicznego znaczenia świąt Bożego Narodzenia w naszym kręgu kulturowym • analizuje sposób przedstawienia Bożego Narodzenia w <i>Opowieści wigilijnej</i> • wypowiada się na temat hierarchii ważności Ebenezera Scrooge'a 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybraną adaptację <i>Opowieści wigilijnej</i>
110. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obrzęd dziadów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>folklor, lud, dziady</i> • wskazuje rodzimy folklor jako główne źródło inspiracji we wczesnej twórczości Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia powiązania pomiędzy biografią poety a tematem jego wczesnych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu postrzegania ludu przez romantyków 	

<p>111., 112., 113., 114. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. II (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i> • relacjonuje treść utworu • opisuje miejsce i czas wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat obrzędu dziadów • wskazuje elementy obrzędów pogańskich i chrześcijańskich • charakteryzuje bohaterów występujących w dramacie • omawia role danych uczestników obrzędu • przedstawia rodzaj kary właściwy poszczególnym duchom 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję czasu i sposobu przywołania danych duchów • wyjaśnia, na czym polegała wina danych duchów • opisuje nastrój dramatu • wyjaśnia znaczenie motto utworu • wskazuje cechy dramatu romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie • wypowiada się na temat aktualności prawd moralnych przedstawionych w utworze • interpretuje zakończenie dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej • omawia elementy wiary ludowej funkcjonujące wspólnie
<p>115. Przebaczenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść historyczna, archaizm</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Henryka Sienkiewicza <i>Krzyżacy</i> • określa przynależność fragmentów do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów fragmentów • wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy powieści historycznej • omawia funkcję archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje postawę Zygryda i Juranda wobec cierpienia 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje treść fragmentów z analogicznymi scenami z filmu Aleksandra Forda
<p>116. Między dobrem a złem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>puenta</i> • relacjonuje treść wiersza Jana Twardowskiego <i>Podziękowanie</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i wskazuje adresata wiersza • wskazuje użyte środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób, w jaki został opisany świat przyrody • interpretuje fragment mówiący o naturze człowieka • omawia funkcję użytych środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przesłanie wiersza • podejmuje dyskusję na temat znaczenia różnorodności świata 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane teksty kultury podejmujące problem odmienności
<p>117. Ulec złu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskryminacja, hejt</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Ewy Barańskiej <i>Zapomnieć Różę</i> • określa przynależność 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia świat przedstawiony w utworze • wypowiada się na temat narratorki danych fragmentów • wymienia zasady, którymi kierowali się 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje panujące w klasie • wskazuje przyczyny zachowania narratorki po przeczytaniu powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób, w jaki bohaterka ocenia samą siebie z perspektywy czasu • podejmuje dyskusję na temat mechanizmu dyskryminacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane teksty kultury podejmujące temat dyskryminacji • przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i mechanizmów

	utworu do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju narracji	ważniacy rządzący klasą			dyskryminacji
118. Ukarać zło	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>powieść kryminalna</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Agathy Christie <i>Morderstwo w Orient Expressie</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego	• opisuje czas i miejsce akcji • wskazuje morderców i ich motywy • charakteryzuje Herkulesa Poirot	• omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu • omawia wpływ czasu oraz miejsca dokonania zbrodni na sposób prowadzenia śledztwa	• przedstawia, w jaki sposób detektyw odkrył prawdę	• podejmuje dyskusję na temat wymierzania sprawiedliwości z pominięciem sądów • wypowiada się na temat innych słynnych detektywów poznanych za pośrednictwem różnych tekstów kultury
119. Zło przeciw naturze	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>reportaż</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu	• wskazuje miejsce, w którym doszło do opisanej katastrofy ekologicznej • wyjaśnia, jak doszło do wyschnięcia Morza Aralskiego • omawia skutki wysychania morza	• dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły • wskazuje cechy reportażu	• wyjaśnia funkcję opisu życia mieszkańców starej rybackiej osady dla wymowy danych fragmentów • podejmuje dyskusję na temat skutków zbytnej ingerencji człowieka w naturę	• wyraża opinię na temat ekologii i ruchów ekologicznych • wskazuje inne teksty kultury opisujące niszczenie natury przez człowieka
120. Jak czynić dobro	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • relacjonuje treść wywiadu	• wskazuje przyczyny podjęcia decyzji o nakręceniu filmu • przedstawia stanowisko reżysera dotyczące obowiązków Zachodu wobec Syrii	• wyjaśnia tytuł wywiadu • wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie	• wyjaśnia przyczyny zachowania polityków	• podejmuje dyskusję na temat winy tych, którzy nie reagują na zło
121. Jak prowadzić dyskusję	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, sofizmat</i> • wskazuje cele podjęcia dyskusji • wymienia cechy dobrego dyskutanta • wymienia nieuczciwe chwytły stosowane w dyskusji	• wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty • wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły	• formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy	• bierze udział w debacie • wyjaśnia, w jaki sposób rozpoznaje się sofizmaty	

122. Tworzenie i budowa wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych • tworzy przymiotniki od rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny • wskazuje formant w wyrazie pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów 	
123. O wyrazach pochodnych	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków</i> • wymienia kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków • tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych 	
124. Rodzina wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny • wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza wykresy rodziny wyrazów 	
125. Kłopotliwe przedrostki i przyrostki	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s- 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki • zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki 	<ul style="list-style-type: none"> • w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki 	
126. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>dyskusja, reportaż, wyraz pochodny, formant, typy formantów, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń, przedrostki z-, s-, przyrostki -dztwo, -</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, porównuje i podsumowuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>ctwo, -dzki, -cki</i>				
128. Nadzieja	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>graffiti, symbol</i> • opisuje, co przedstawia graffiti Banksy'ego <i>There is always hope...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje otoczenie, w którym artysta namalował graffiti 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbolikę danych elementów dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł dzieła w odniesieniu do jego treści 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wybranych źródeł przygotowuje prezentację na temat twórczości Banksy'ego
129. Dawać nadzieję	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wywiad, frazeologizm</i> • relacjonuje treść wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • referuje odczucia lekarza podczas przeszczepu serca • charakteryzuje Zbigniewa Religę jako lekarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia emocje, jakie Zbigniew Religa odczuwał w czasie pierwszej operacji • przedstawia romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegł Religa 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
130. Sens nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza Jerzego Lieberta <i>Nadzieja</i> • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje wszystkie metaforyczne określenia nadziei 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega dramat podmiotu lirycznego przedstawiony w dwóch pierwszych wersach utworu • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat szkód i pożytków płynących z nadziei
131. Potęga nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>niepełnosprawność</i> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście • przedstawia stosunek narratora tekstu do życia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób naukowiec postrzega swoją niepełnosprawność 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie, które może wynikać z relacji Hawkinga na temat jego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnego rodzaju ograniczeń
132. Brak nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>kompleksy</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu • wskazuje temat przewodni danych fragmentów • wskazuje źródła kompleksów bohaterki • wskazuje w tekście sformułowania pochodzące z języka 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje opinie bohaterki o sobie samej ze zdaniem osób postronnych • wyjaśnia przyczyny zachowania Kai 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia reakcję Kai na kpiny i szyderstwa • przedstawia swoją opinię na temat przyczyn agresywnego zachowania innych wobec Kai 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat obiegowego powiedzenia, że <i>kpina boli najbardziej</i> • formułuje wskazówki mówiące o tym, jak radzić sobie z przemocą psychiczną

		młodzieżowego			
133. Nie tracić nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>niepełnosprawność</i> • relacjonuje treść danych fragmentów • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora • charakteryzuje narratora – bohatera • określa czas i miejsce akcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję zmian, jakie zaszły w życiu bohatera • interpretuje wymowę przedstawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wzruszenia po występie Fochatej Ady • interpretuje wymowę danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat filmu <i>Chce się żyć</i> w reżyserii Macieja Pieprzycy
134. Wola przetrwania	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sztuka przetrwania, paradoks</i> • relacjonuje treść danych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję tekstu • wymienia wskazówki dotyczące przetrwania w trudnych warunkach 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje główne przesłanie tekstu • omawia funkcję przytoczonych przez autora przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy tekstem Gryllsa a literaturą piękną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrany tekst kultury opisujący przetrwanie w trudnych warunkach
135. Wywiad	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • wymienia etapy tworzenia wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • układa pytania do autora podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką • wskazuje błędy w podanym wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad
136. Prezentacja	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>prezentacja, mowa ciała, font, trema</i> • wymienia etapy tworzenia prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje plan prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję mowy ciała podczas wygłaszania prezentacji • gromadzi materiały do prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wygłasza prezentację na forum klasy 	
137. Skrótowce i skróty	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>skrótovec, skrót</i> • wymienia rodzaje skrótowców • przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach • wymienia zasady stosowania skróconego zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje skrótowce w tekście • wyjaśnia znaczenie skrótowców • wyjaśnia znaczenia podanych skrótów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu • poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażeń 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami 	
138. Wyrazy złożone	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz złożony, złożenie, zrost</i> • referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych • odróżnia zrosty od złożeń 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne przymiotniki złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście 	

139. Pisownia przymiotników złożonych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyrazy, stosując zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika 	<ul style="list-style-type: none"> w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przymiotników złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przymiotnikami złożonymi 	
140. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie posługuje się terminami: <i>wywiad, prezentacja, skrótkowce, skróty, wyrazy złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, porównuje i podsumowuje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze